

Neka vam samo ovo posluži kao primjer: Kojko sam ja puša moju Fijumancinu bez razlike spola i broja, kazao: — Bráco, kad će moji Fijumanci, da se opametimo malo? A svak meni: Cemo lahk! Faremo facilimeen... I sve tako. Sjećam se, da sam prije kojih četrdeset godina govorio nekim hrvatskim roditeljima, da bi trebalo, da već jedanput počnu sa svojom djecom hrvatski da govorite. A oni meni: — Cemo lahk! Pa što se dogodilo? Dogodilo se, da su mene djeca od onih djece prije tri godine na današnji dan napila ricinus i nahranila raznim drugim djanjonama... Već dvije godine pitam ljevo i desno: — Kad ćemo opet otvoriti onu našu staru Narodnu Čitanicu? — Odgovor je uvijek jedan: — Cemo lahk! Čitanica je, razumije se, još i danas zatvorena. Tako je i Ninetta imala jednom nekoga „frajara“ i nije bila dana, da ga ne bi pitala: Cui, Jiji, a kada ćemo se pak ozent? — Cemo lahk! — odgovorio bi Jiji svaki put, a i tu se stvar svršila tako, da je najzada Ninetta ostala djevojkom — kako se to jednom govorilo.

Mogao bih vam nvesti tisuću slučajeva, iz kojih bista vidjeli, kako se i u naši na Rijeci govorio svrješava s onom famoznom riječi: cemo lahk! — pa ja ne znam, zašto se mi toliko čudimo, ako nam i ministar Volpi, kad ga pitamo, da nam uredi valutu, odgovara: cemo lahk!

Ovih dana imali smo u našoj luci i jednu nesreću. Lloydov parobrod „Gorizia“ spremao se, da otplovi put Tisca, no kako se okreao, lupio je u krmu ratne ladje „San Marco“, takvom silom, da je napao mnogo štete sebi, a još kudikamo više spomenutoj ratnoj ladji.

Razumijte se, da se na Rijeci nije govorilo o drugom nego o teme. Kako se takovim zgodama obično događa, naprije se tražilo, gde je krivnja. Na ratnoj ladji ne može biti nikakve krivnje, budući da je ona usidrena. Kriva je čakle „Gorizia“, to jest neko na njoj. To bi bio u prvom redu komandan, no on se vadi s mašinistom, kome da je on dao znak, da vozi natrag, a on je vozio naprijed. Mašinist veli, da on je dobio znak „naprijed“, a ne „natrag“. Ko je dakle kriv? Ko drugi ako ne apart, koji daje znakove mašini? Sači nastave pitanje: da li je toj aparat pregleđao prije odlaska? Ako ga je pregleđao i našao u njemu pogriješku, je li on komaložio, da to odmah popravi ili se je zadovoljio s onom famoznom: cemo lahk? Sve se to ima da prosudi, no bilo ovako bilo onako, štetu će ipak morati da plati Lloyd. A ta ne bih malena. Neki vole, da je San Marco morati na popravak u Pulu i da će Lloyd imati da plati oko pet milijuna lira.

Jedan neugodan sručaj na mostu. Ona prokleta burja, što je prije nekoliko dana onako žestoko i bezobzirno duvala, odnijela je italijanskoj zastavi sava onaj trak crveni. „Vedettino“ je nekoliko sava izgara pisala, da bi trebalo zamijetiti oštećenu zastavu novom. Nisam bio dugo na Školiču, pa ne znam, dali se je toj opravdanoj „Vedettino“ željio udovoljilo. Rokac.

IZ JELOVICA.
Bijeda - Velika kradja - Sajam - Naše ceste.

Iz našeg kraja rijetko se kada javljamo. Ne možemo da kažemo ništa dobrog. Tišti nas bijeda i nevolja. Ovogodišnja ljetina nije baš dobra, polja imademo malo, jedino što nas drži jesu naše ovce i ostalo stotčarstvo. Davno je već, što se u našem selu nije čulo za lopovštine i kradje, — ali dogodilo se nedavno nešto, što nas strasi, te naše blago nije sigurno u vlastitim našim stajama.

Dne 5. o. m. u noći iz pojednečnosti na utorak ukrali su neponajni lošovi našem čovjeku, trgovcu i gospodinu Juriju Jurisoviću čiva krasna konja, koji se cijene od 8 do 10 hiljada lira. To je strašan udarac svačoj tužnoj obitelji. Cijelo je naše selo svakog učinkovača i ozlovjeno na ovim lopovlukom, koji je jedan od najprečnijih, ih su ovuda pamtimo. — Ova gnujsna kradja nije se mogla izvršiti bez sudjelovanja lakačkog domaćeg ptičja, koji je najbolje mogao znati položaj staja i obitelji. — Čim se ujutro doznao da ovu lopovštinsku, čitavo se selo uzbunilo, a mnogi smo se ponudili nesretnom Jurisoviću, da mu pomognemo traženju konja i lopova. — Neki su tražili u oklici, a drugi su otisli u pravcu prema Munama i dalje prema Šapjanama, — jer se u tome pravcu našla jedna potkova, po kojoj se znalo da je ona ispalna okrađenim konjima koji su jurili — u noći, da se lopovima zametne trag. — Karabinjeri, koji su bili o tome obavješteni, javili

su na sve strane. — Dok ovo pišemo, doznao se, da su konji prešli na Rijeku, gdje se po riječkoj kvesturi marljivo traže, no dosada bez uspjeha. — Nadamo se ipak, da će se konji naći i tako spasiti okradenu obitelj od gospodarske propasti.

Zalosno je ovo i teškim srcem gledamo u crnu budućnost.

Prošle nedjelje bio je kod nas sajam ili kako se u ovim stranama kaže opasito. — Imali smo svečanu misu, a počasno nas je pjevac zbor iz Vodica, koji je u crkvi vrlo lijepo pjevala na iz Vodica, koji je u crkvi vrlo lijepo pjevala na opu radost našeg sela, a na čast Vodičanima. Kako je svuda kod našeg naroda ružan običaj, da se i trošilo kod nas dosta brze potrobe. Ne bi bilo slabu, kad bismo manje razbacavali se sa novcem, kojeg se teško i jedva zasluži.

U našim cestama bolje je da i ne govorimo, jer mi uopće nemamo cesta. — Neko se za nas ne brije, a najmanje oni, koji su nam obećavali, kod prošlih izbora, da ako glasujemo za njih, da će nam dati ceste. — Mi doduše nijesmo za njih glasovali, jer smo vjerni svome rodju i jeziku i vjeću, da i onima, koji su se da smatru nje boje. — Jedna cesta, koja vodi iz Vodica i koja se počela graditi za vreme ratu, mogla bi nama ljepe služiti, jer bi tih našeg sela vodila do stajice Podgorje. Ona nije dovršena, ne bi bilo još puno posla da se spoji sa Podgorjem, — ta smo se i manje da prokrši jedno 2 do 3 km. — Morat ćemo se sami što pobrinuti, ikada nitko ne mari za nas.

IZ VOLOSKOGA.

Dodatajni satovi.

A što je to s dodatnim satovima u ovom našem školskom okružju?

Roditelji su se listom svršavali, da žele, da se im djece uče hrvatski. To su svoje želje podnijeli pismeno, a sada im školska vlast vraća molbe većeti da za takovu obuku nema učiteljskih sila. Kakav je to odgovor? U zakonu stoji, da našima pripada pravo na dodatne satove, i kada je tome tako, na školskim je vlastima, da provide. Neka se za italijanske predmete imenjuje italijanski učitelj, a Hrvatu neka se danu hrvatski dodatni satovi. Stvar je jasna iako izvediva.

Zakoni i narečbe su tu, da se poštuju, a ne da se izigravaju. Molimo našega gospodina poslanika, da ovu stvar raščisti. Naši u ovom školskom okružju traže pod svaku cijenu, da im se djece uz italijanskim uče i hrvatski, bas kako je u zakonu.

IZ BUZESTINE.

Ljota i trgadba. — Ljetina.

Već smo potrgali svoje grožđe, ali vrlo lako. Neki su ga imali malo, drugi ništa, a neki više nego lani. Prema tomu, kako je kraj i kada skropio, i kakve je gde više ili manje naškodila kisa, bura, bolesti, a tu je odličivan i polozaj vinograda, a i pamet i znanje vina; Mlin, Sv. Donat, Prodani malo, Sv. Ivan i Sv. Martin i Marinici ipak su trgali i nešto potrgali, pak će imati nešto vina pa bilo i slabe vrsti. Bolje ni može biti vina uz ona hladna vremena i nevremena. — Neki su od nos opet prerano, dapsate za kise potrojili bojeti se još gorim vremenima, imat će kisecu.

Krumpir je prilično dobro urođio. Sagnjilo ga nije mnogo. Turkinja je dobro uspjela. I fuzula je bilo prilično, pak smo se ove godine zelenu našeli, a suhogu sahranili za zimu.

IZ VRHA (općina BUZET).
Ljetina. — *Turska famigia e focatico.* — Školska posla.

I mi ovuda imamo ove godine malo vina, a i svega ostalog. Močka, što je trajala cijeli pet mjeseci, pak su slijetni i bolesni — dobesle su nam zidu godinu. Da li to znadi oblasti, koje naše žulju na vrata svakog malo tjeđane pandure za plaćanje i plaćanje? — A sa još i obiteljsku taksu, ili „fokatice“, kako ga zovu italijanski. Govore, da će se plaćati sada i na postelje. Neki mladoženjeni su već potrcali kupovati po dva kreveta, jednoga za muža, a drugoga za ženu, ali — bacit će jednoga u konobu. Tako se govori samo, — Ali, žene se govori to lako, i pride — vele naše žene. Inače mi imamo ovdje samo italijanski školu. Ni ono par ura u tjednu na tadašnji materinski jezik — nemamo. Toga nemamo, ali imamo novca za razna — plaćila.

IZ GOLCA.
Unaslušavanje žuma. — Slaba jetina. — Naše gospodarstvo. — Škola.

Nate selo je vrlo siromašno. Posjekli smo gotovo sve žume, a doskora ne ćemo imati čime, da ogrijemo svoje kuće. Zlo i goremu se približavamo. — Krumpir nam je slab urođio, radi velike moće, mnogo je i gajiloga, a kad nam ne urođi krumpir, onda mi smo unešreni, jer to je sve što imademo — od naših polja. — Fažola je doduše dosta bilo, no to nije dovoljno, da nahranimo svoje gladne želuce.

Svakim danom sve više gospodarski propadamo, radi čega moralni bismo se dati na gojenje stoke, osobito ovaca. Naši imademo dočista, a ovci je vrlo korisna životinja. — Jedino na taj način mogli bismo, da se nekako pomognemo.

Skođa nam nekako ipak ide svojim tokom. Dobili smo novu slovensku učiteljicu i dvije iz starih pokrajina, koje ne razume naš jezik. Do sada smo imali obično dve učiteljske sile, koje su poučavale u našem jeziku, evo godine imademo jednu, a do godine lako se dogodi, da ne budemo imali nijednu.

IZ STRPEDA.
Loša berba. — Pitajući stocarstva.

One godine imamo neobično lošu berbu. Cijeli Strped imat će jedva desetak, dvadeset, tak hina. Drugih godina prizredili smo ga do 700 i 800 h. To treba da znadi i porezne clobave, da nema ovuda pogomogni. Inače kako i čim da platimo poreze i takse? Nevole je imao u našem selu: mjesto da imamo sve više krava, upore goveda, naši sela čitavo selo. Malo kraljevina.

Mari: Ca j' ja preša? Sva si se zadihalo Luca: Speta talograf. Viš ga!

Mara: Ca prez žice.

Luca: Nego ca nego prez žici.

Mara: Hvala Bogu! A ča pišu?

Mara: Samo da ne bi i sada, dokle su naši tamo!

Luca: Ne je trebade! I još pišu, da njim nijednog bilo tako lušto, zač da tam imamo puno naših. Svaki dan da su pul drage na obede ale na vescere. Sve ča se najbolje mogre nač nač na Kaliforniji, sve to pride na njihov stol.

Mara: Mara: Ala strupa ne pojili!

Luca: Jurinu da su natentali, neka njim drži jednu prediku. On njim je rekao: — Ja ču vam govoriti, ma od politiki — ni besedi. I cele dve ure, da njim je poveden oni storiju od onega pičanskoga proroka, ki da je jednamput zapreti: Priti te k vam prez obuci, stirat te vas z vaše kuće!

Mara: A je se pak spuništo proročanstvo?

Luca: Ca ja znam!

Mara: A zač da ne mori od politiki?

Luca: Zač da se ne sme. I nam preporučuje naši, da se čuvamo, da njim zaime Božje ne bime talagrafala vanku naš od politiki, zač da sada priravljaju v Rimu jedan veli zakon proti svem onemiju preko kufinje govorile ali pišu stvari, ke nisu po volje tajtanskoj guverneru.

Mara: Ma ča zasprijevle?

Luca: Da ča? Ca nisi čitala, ca se je neki dan dogodilo da Beče? Neki Nemčina zastupnik va bečkim Parlamentu zbkoni je nač proti tajtansku guverneru — i valje za tem ti je nastala jedna sakrbojska potkrpanja. Talijanski ambasador va Beče je protest, bečki guverner ga je pital prošćenja za one besedi, ca ih je rekao na zastupnik, ma guverner va Rimu ni se s tem zadovoljil. Recal je: to ni dosta!

Mara: A ča bi pak to oteli oni va Rime?

Luca: Vej si ga! To će se pokle videt. Kako i sama vidis, za sada je najbolje zajik za zubi i mučat.

Mara: A borme: mučimo. A ča nam još pišu oni naši dva garofulica?

Luca: Pišu nam, da ne bimo za Boga ostrigli vlasti na glave. Va Parije da se sve vakuju, ke su to storile, as da je sada prišla vanka jedna nova moda, koj nimalo ne pristope one oskubene glave.

Mara: A ča te sada one brižne oskubene?

Luca i Mara.

prokletno mjesto?

Vasilic dade pismo i reče, da ga je poslao Marko bogati za danak. Gospodja baci pismo u peč i reče:

— Nijesi ti za danak poslan. nego da te pojede zmija. Kakvim si putem išao? Nije ti se putem šlo desilo?

Vasilic: još ispriča za dub, bordara i kita — dok se zatrese zemlja, duhan vjetar.

— Eto zmija leti, — reče gospodja; — uruc se u sanduk pod krevetom, pa slusaj, staćemo govoriti.

Kad učele zmija u sobu, viknu:

— Staće ovaj ruski duhom mrtve?

Gospodja odgovori:

— Kako ovde može zaci ruski duh? Ti si

po Rusiju letio, pa si se ruskog duha nabraz.

Zmija reče:

— Vrlo sam se umorio, pobisti me po glavi — i leže na postelju.

Poče gospodja biskati po glavi i reče mu:

— Care, kakev sam ti san usnila: sanjam

ko da idem putem, a neki truo duć vite:

— Hodu li dugo? — oš ostali ovdje?

— Stajat će dole, — reče car, — daš mu

prevrnem, a poči n'm zlati a srebri točko

manglo. Koliko zemra mi u Marka bogatice.

— I dači pridruž k rieči, na kojoj pretro-

Izgleda da će Franceska sebi pridržati pravo, da u slučaju napadača sa strane Njemačke na Poljsku i Čehoslovačku može oružanom silom da intervencijski. Tekom ove sedmice će valjda konferencija svišći i rješiti barem prvo pitanje t. i. zapadni garancijski pak, a time u vezi će se odrediti i zaključiti za Njemece.

stupanje u državno narod.

Nekolje novinejavaju, da je skoro gotovo, da će Njemačka stupiti u državno narod. Razumije se, ako se rješiti povoljno prvo pilan. No nema ni govor, da će se na ovoj konferenciji, kao ni na dosadanju, ostvariti ručničko mirovništvo, jer svaka pojedina država računa danas sama na sebe i gleda da bude jača od druge i da time osigura svoj miran razvoj.

Da se pak Njemačka osjeća jačom uzrokom, je tome Rusija. Naoprijetni sovjetski diplomata, pučki komesar izvanjski poslovnik Češerov posjetio je ovih dana Varšavu i Berlin i njegov je put napravio duboki utisak u svim političkim krugovima. Otkako je srušio rat se putu njenog drugog državnika nije pridavao toliki značaj.

Svrha Češerova putovanja.

Nekoji tumače da Češerovo putovanje, da Rusija hoće da osigura svoju zapadnu granicu, a da može nesmetano razvijati svoju revolucionarnu politiku u Aziji; dok drugi drže, da Rusija, hoće rusko-poljskim srednjim demokratcijama učini pritisak na Njemačku i da time oteži i smeta zaključivanju rajskega pakta. Češerov posjet varšavskoj voćnoj konferenciji u Lokarnu, srednje nadzravice, kojima su ga Poljaci dočekali, sve je bio samo jedna priprema za Berlin. To je naravski djelovalo i na Njemačku i na Francusku i Englezima. Sada stoji do Njemačke, hoće li se jednim posistem sporazumu vezati na zapadne veleste ili poduprte od Rusije prikosi Engleskoj i Francuskoj. To će se rješiti na ovoj konferenciji u Lokarnu.

Mutan položaj u Grčkoj.

U Grčkoj kao da se opet spremaju na novu revoluciju, odnosno skinute sadašnje vlasti Pangalosa. Cjelokupna opozicija vodi silnu agitaciju protiv vlasti te prijeti opasnost većim zapletima. Vlada je po gradovima zastrješila državne zgrade. Biće predsjednik vlade i vodja republikanaca Papapanastaziou zahtjeva da odmah dođe na vlast jedno neutralno ministarstvo. Ako se sadašnja vlada upre krajnjim sredstvima narodnom nezadovoljstvu, moglo bi doći do krvi, ali to bi bila opet onakova Grčka revolucija, koju Francuzi zovu "revolucija od tokolada". Da se vlada osigura, izdala je ukaz, da se obrazuju (stvoriti) vrhovni savjet narodne obrane sastavljen od ministara, generala i admiralera.

Prodava desetogodišnje pada Beograda.

U nedjelju je Beograd na svečan način proslavio 10-godišnjicu pada Beograda. Na Dunavu, na mjestu gdje su se iskrcale prve austrijske i njemačke, a na zajedničkom groblju austrijskih i srpskih vojnika služila se svetkovina služba božja. Prisustvovalo je vrlo mnogo naroda, svih članova vlade, svih društava, svih diplomatskih i vojničkih predstavnici savezničkih zemalja, veliki broj narodnih poslanika, sve skotski i vojskovi. Opazilo se među prisutnima i generala Mihajla Živkovića, tadašnjeg zapovednika obrane Beograda. Službu božju je vršio patrijarha Dimitrije sa 10 svećenika. Sve tvrdjave otvorile su topovski paljbu. Iz ponučne mrtvin juncinica patrijarha je održao kralak govor, u kom je istaknuo, da je kralj prema domaćim najvećim vrlinama čovjeka, te je zahvalio junacima, koji su svoj život dali na oltar domovine.

Kod obrane Beograda je tegosno skora sav slijepi odred, kod su sastinjavali Jugosloveni iz Austrije. Polupukovnik Vršavljović je spomenuo, da na onom istom mjestu, gdje su sada okupljani, da se pred 10 godinama poginuli naši slobodni narodni rođaci i da su onog mjeseta je potela očajna borba srpskog plemena i Dunav je bio svjedokom te tragedije. Ali jugosloveni su narod izvođio svoju slobodu te je u stanju, da odaje svojim slobodima onako poštovanje, kakvo zaslužuju.

Dok se ova svetkovina vršila na Dunavu, u Beogradu je za nekoliko minuta prestao život i rad, te se avaki sa poštovanjem sjetio carih, koji su pali pod Beogradom.

Radić kod kralja.

U petak je Radić otišao iz Beograda u Topolu, da poloti vječac na grob kralja Petra. Satradan ga je kralj pozvao u audienciju. Kralja je informirao o konferenciji u Ženevi, govorio je o uređenju komunikacija (saobraćaja), o seljancima u Americi, o melioraciji zemlje i uopće o svim pitanjima za podignuće države. Kod kralja je bio dva sata i kralj ga je zadržao na objetu. Kad se Radić vratio u Beograd, posjetio je razne ministre i govorio im o raznim potrebama.

Otkazuje se otvorene jesenskeg zasjedanja Narodne skupštine i povratak Pašića u Montevideo Karla u Beograd. On se je, kako čujemo, vratio juče uveče. Mnogo se govori o obnovi vlade. Navodno, čim Pašić dođe u Beograd, misao bi da podigne formalnu ostavku i odmah bi sastavio novu vladu, naravski od radikalaca i Radićevaca. Misao bi stupiti u vlast i sam Stjepan Radić kao potpredsjednik vlade. Nekoliko bi ministri otpali, a stupili su njihova mjeseta drugi. Tako se govori o ministru saobraćaja Radićeviću, koji je došao u makedu sa budarskim sindikatima.

Vodja narodnopravničkih demokrata Svetozar Pribićević održao je mnogo zaborava među svojim izbornicima, a sada potuje i Ljubo Davidović sa demokratskim poslanicima na agitaciju po Šešnji.

Položaj u Mačici.

Udijed napredovanja Španjolaca i Franzeza morali su Rifičani da izprase bez boja veliki dio svoga zemljišta. Španjolska i francuska sligli,

frontu su se spojile. Sada stupaju Španjolci čete uz hok franceskog, što znači veliko vojno i moralno ojačanje za saveznike, jer se i domaći i crnog oječi jačim i sigurnijim. Prijed Abd-El-Krimom tukao sad jedne sad druge, a sada imade proviše se zdržuće protivnike, koji su i brojem i tehnikom jači. Izgleda da medju rifanskim redovima vlači veliko nezadovoljstvo i demoralizacija, koje Abd-El-Krim hoće da uguši načinom na mjerama. Međutim obrće se danasne stiže, te se računa da će prije svršetka mjeseca Abd-El-Krimove čete biti opkoljene u skoro neosvojivim, ali malo prostranim položajima, ma u kojima se radi pomanjkanje sredstava na če moći dugo održati. Računa se da i eventualnost jednog očajati. Istaknuo je da srušena napadaju na neprijatelja. U Francku su komunisti proglašili jednodnevni strijk radi rata u Maroku.

Istaknuo je u zadnjim bojevima pokazalo je, da su uspešni Španjolaci i Francuzi naivije doprinijeli moćna artillerija i brončna avijacija, a osobito ova zadnja, koja čini velikih šteta zabiljku u rifanskim redovima, da im onemogućuje da izmene napadaju na neprijatelja.

U Francku su komunisti proglašili jednodnevni strijk radi rata u Maroku.

Domaće novosti

Opadanje nezaposlenosti u Italiji.

U Italiji nezaposlenost postaje svakim danom sve manja. Po statistici, koju vodi nacionalna blagajna za socijalno osiguranje, koncem avgusta iznosiće je cijelogodišnji broj besposlenih u zemlji 74.517, od kojih je 58.180 muškaraca a 16.336 žena, pa se prema statistici od prošloga mjeseca, smanjio broj besposlenih za 5.009 ljudi.

Najviše nezaposlenog elementa ima Campania, a iza nje dolaze pokrajine: Emilia, Lombardija, Sicilia, Lazio, Liguria, Veneto, Piemonte, Puglie, Toscana, Calabria, Julska Krajina (Istrija, Istra i Goriska), Abruzzi, Molise, Marche, Sardegna, Venezia, Tridentina i Umbria. Najmanji percentualitet nezaposlenih ima Basilicata.

Teško stanje naših seljaka

u Americi postaje u nekim kolonijama svakim danom sve to teže. U Youngstownu (u državi Ohio, Sjedinjene Države) su mnoge tvornice smanjile dotično obustavljene posao, tako da je mnogo i mnogo naših radnika izgubilo službu. U nekim kolonijama ostalo je bez zarade polovica naših ljudi. Jedan od glavnih uzroka te krize leži u tome, što je cijena željezova u svim tržištima pala, a prema tome nastao je zastoj i u svim željezničkim industrijama, jer tvorničari (vlasnici željezničkih proizvodja) moraju raditi svoje koristeći nasto, da im tvornice izrade sada sada što manje željeznih proizvoda, da pa na taj način već gotovim proizvodima podignu cijene.

Svega po malo

Krvava očeva jedne starice.

U jednom selu blizu Udine 64-godišnja Emerenčija, Nasija došla je u kuću neke Amalije Dondolao, stare 60 godina i teško je ranila nožem. Ranjenica počela je trčati zazivajući u pomoci, ali je Nasija potpričala za njom i još je dvaput tekrala. Ubica, koju su uapsili na tragu, bila je podipuno pijana. Motiv ovog zlogleda je osveta, ali je starica počinila napadaj tek pod uticajem vina.

Srušeno se tunel.

U mjestu Richemond američke države Virginija srušio se je pred par dana tunel, koji je bio u gradnji i zatrpio veliki broj radnika. Odmah je preduzeo djelo spašavanja, pa su do sada ispod ruševina izvučeni svih radnika, osim jednog sedam, do kojih nisu mogli doći doprijeti. Veliki broj spašenih imade teške rane, a naročito mnogi dobili su prelome nogu ili ruku.

Maška, koja želi smrtonosnu smrt.

U Madižarskom postoji još uvijek za zločin plješi prijed sud. I nedavno je jedna mati, Katarina Fiskerti, pred sudom u Kečemelu pomožila, da joj sin Franc bude zbog palefei osuđen na višestrašju. U avgustu ove godine on joj je zaplijal tunel zbog nekih razmira i mati je pristala ne samo da svjedoči pred sudom, nego je opisala sinu kao nepopravljivog, paljivca i malo ne ubojevog. Sud je Franca na osnovu njezinog svjedocija osudio na smrt. Kad proglašenje osude bila je prisutna i njezina mati, koja je na pitanja publike, kako je mogla teško svjedocići protiv rodjnog sina, činjeni odvratila: "Da mi ga je samo videti pod vještim". Sudski stručari jedva su je naokon riječi spasili da je publike ne linduje.

Samočivot dječaka zbog ukora.

U Švajcariji 12-godišnji dječak Meunier požrešio je iz roditeljske kuće zbog jednog ukora. Kako se drugi dan nije vratio, podeli su ga tražiti. Nasilj su ga iz grublja, kako se obično na granu jedne trešnje. U času kad se je vješao, protuljao je onuda jedna seljanka, koja je žula, protuljao grane kad se je prelomila. Međutim ona se je tako uplašila ugledavši dječaka na granu, da je pobegla po poslovnu, a dok su ljudi, mislili je Meunier vjet bio mrtav.

Nesreća na moru.

U neposrednoj blizini Šila na otoku Krku došlo je do teške nesreće kojoj je pao čitav broj stanovnika Šila nekako žena iz Selca koju se ladjom iz Šila nekako žena iz Selca koju se obavljale tamno poljske radove. U ladju se nalazio i starac Ivan Lončarić iz Selca. Kada je lada došla na rt ispred Šila najednom se izvrela i svi se punici nadješi u moru. Ipak su svih imali toliko prisutnosti duha da su se uhtvati u ladju. Konačno iz pauza tri sata nesrećnicima je stigla pomoć i oni su svih spasili. Međutim je starac Lončarić čim su ga dovezli u Selce umro.

Sukob željezničkih sa automobilom.

Kraj Primkene u Njemačkoj desila se u subotu strašna nesreća, kojoj su pala žrtvom tri života. Kada je jedan teretni auto vozio preko tračnice, dozalo je s protivne strane brzak, Sofer i u njega pravio polovito teretni automobil. Sofer i u njega pravio polovito teretni automobil. Makina je malo oštećena, a od željezničkog osoblja i putnika nitko nije ozlijeđen.

Toplji izvori u Greelandiju.

Iz Kjebenhavnajavljaju, da su na istočnoj obali Greelandije otkrili tople izvore. Oni se nalaze blizini nove danske naselbine Scoresby Sund. Temperatura je izvora raznolika i to između 50 i 62 °C. Osim toga nadjeni su i drugi izvori, kojima je temperatura kroz čitav godinu 6. do 7. stupnju Celsius.

Lakota Abd-el-Krima.

Usljed zauzimanja Idira glavnog rifanskog grada imadu je interesantne potonostnosti o rezervaciji Abd-El-Krima. Radi se o velikoj zgradi sagradenoj po evropsku sa svim komforom moguća za može da nude moderna higijenu i kulturu. U njoj se nalaze brojni telefonski brijevoj, radiotelegrafski i radiotelegrafski sprave, radiofonografi i glasbala svake vrsti jer je ratoborni matematički i književnički. U čitavoj biblioteci sadržava se 600 svezaka ukrasno uvezanih knjiga, koje se bave povijesom religijama, matematikom i književnošću u čitavoj biblioteci nema ni jedne knjige romana ili pjesme.

Strešna zločin 14-godišnjeg dječaka.

Neki 14-godišnji dječak u Montpellieru u napadu bješnja izvršio je pokolj u svojoj obitelji. Dok je njegov otac, postolac Ceccon, rad u radionicama, mladi Luciano otišao je u stan u četvrtom spratu oborunje željezničkog mosta. Naprje je izdario objekt, sestre i drugu ženu svoga oca. Sve tri žrtve nadješe u smuci u matici kralj, kad je došla policija, koju je dječak sam obavijestio o svom strašnom nedjelu. Matična dječakova umrla je očima u policiji, a i stanje objiju djevojčica beznadno je.

DAROVNI

Na pratnji do vječnog počinka, pokojnog generala Viškanića sabralo se u fond "Istr. Ričić", lira 60. — Darovali su: Josip Osojnik, mješvar u Vukovom L. 20. — Franjo Dekleva, trgovac u Opatiji L. 20. — Ante Stenta, trgovac u Opatiji L. 20. —

Sakupilo se među nekajim Rukavčanima, u Americi u fond "Istarske Riječi" 150 lira.

Darovali su: 100 lira: Vjekoslav Mandić, Milutin; po 10 lira: Vjekoslav Sušnjić, Josip Grđurina, Ivan Črnčić, Ivan Lukšetić i Anton Kankela.

Ušiće Mijo od Martina, Altura Pula, Višković Mijo, pok. Ivo, Altura Pula i Ušić Tomo od Bože Alture (Pula), daruju svaki po 5 lira u fond "Istarske Riječi".

Srdačna hvala! Ugledali se i drugi!

Izdavač, direktor i odgovorni urednik:

IVAN STARÍ

Tipik: TISKARA "EDINOST" U TRSTU

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Telefon: 5-18 Podružnica u Trstu: Via XXX Ottobre, 11 Telefon: 5-18

PODRUŽNICE:

Brežice, Celje, Gorica, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Ptujski, Sarajevo, Split

CENTRALA u LJUBLJANI

...
Dionička glavnica i pričuva:

60.000.000 dinara.

Bavi se svim bankovnim poslovima. Prima uloge na uložne knjižice, te ih ukupljuje sa 4%, a uloge na tekuće račune sa 4 1/2%, neto. Za otkaz vezanih uložaka plaća postolje po dogovoru. Izvršuje burzne naloge i daje u najam sigurnosne kubije (SFS).

RS Blagajna je otvorena od 9-12-12.50 i od 14-16-16 sati TEK

Izišao je

Narodni koledar „Jurina i Franina“ za godinu 1926.

Koledar je snabdjeven sa najzanimljivim poučnim i zabavnim životom. Ima više slika i drugih zanimljivosti. Neophodno je potreban za svakog seljaka. Nijedna kuća ne bi smjela ostati bez njega. Cijena je ovom krasnom koledaru

u Trstu samo 2'50 L.

Tko naruči koledar izravno kod uprave, postotku mera posebno platiti.

Narudžbe prima:

UPRAVA „ISTARSKE RIJEĆI“ - TRIESTE, Via S. Francesco 20/1.

Koledar se može dobiti i u nekajim knjižarama, gdje se je prodavao i lanske godine.